

Financial Risk&Regulation

Felügyeleti elvárások a pénzügyi szektorban

Hírlevél – 2023. december

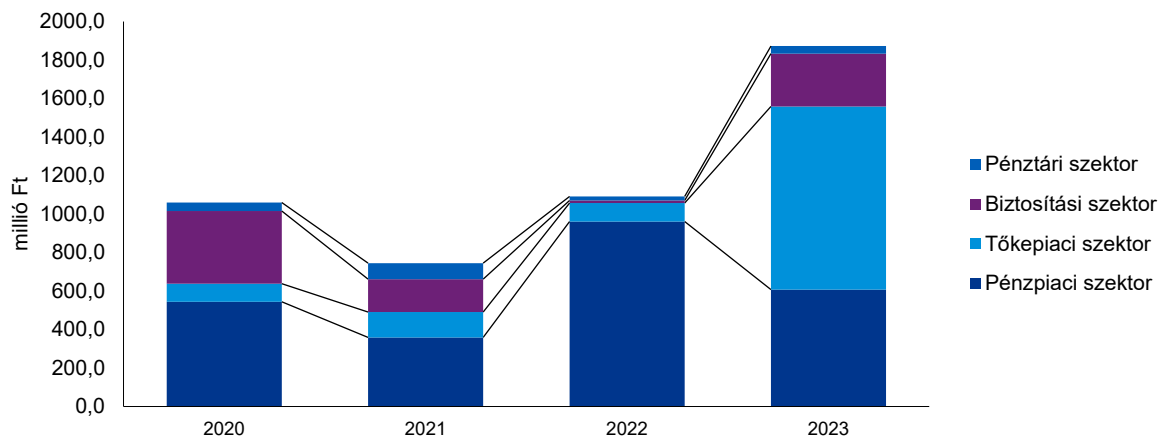
A 2023-as év végéhez közeledve, immáron ötödik alkalommal elemeztük, hogy miképpen változtak a Felügyelet által kiszabott bírságok, mely szektorokat érintették legnagyobb mértékben, illetve milyen intézkedésekre szólította fel a Felügyelet a pénzügyi szektor szereplőit. Az észlelt hiányosságok között jelentős súllyal szerepelnek a piaci manipulációhoz, illetve pénzmosásmegelőzési tevékenységhez kapcsolódó elmaradások, hiányosságok, jogszabálysértések. Továbbá az érintetteknek nagyobb hangsúlyt szükséges fektetni a bennfentes kereskedelem megakadályozására, a megfelelő belső szabályzatok kialakítására, a hitelkockázatok kezelésére is. Az MNB kiemelten, nagy hangsúllyal kezeli a megfelelő vállalatirányítási szemlélet kialakítására, a tájékoztatásokra és a nyílt bankolásra vonatkozó előírások betartását.

Felügyeleti elvárások a pénzügyi szektorban

A Felügyelet minden évben számos vizsgálatot végez a pénz- és tőkepiaci, biztosítási és pénztári szektorokban azzal a céllal, hogy a belső folyamataikat nyomon tudja követni, és ellenőrizni tudja azok uniós, kormányzati és jegybanki előírásoknak való megfelelését. A 2022-es éves kimutatás alapján és arra vonatkozóan az MNB összesen 2156 prudenciális jogérvényesítő és engedélyező érdemi döntést, valamint 408 fogyasztóvédelmi határozatot, továbbá a pénzmosással kapcsolatban összesen 297 darab határozatot adott ki. Piacfelügyeleti és kibocsátói felügyelési területen 579 hatósági döntést hozott, míg ez a szám a biztosítási szektorban 370, a pénztárban pedig 41 volt.

A felügyeleti vizsgálatok főbb fókuszait, és a megfelelés szempontjából kockázatos területeket bemutató elemzésünket idén is a [bírságok](#) kiszabásáról szóló határozatokra építettük. Az MNB 2020-2022-es [éves jelentéseit](#) alapul véve láthatjuk, hogy miként alakult a bírságok megoszlása a szektorok között, illetve idősorosan, valamint az eddigi 2023-as évre vonatkozó MNB határozatok értékeivel kiegészítve.

A korábbi évekhez képest a 2023-ban többször és nagyobb összegben szabott ki bírságot a felügyelet a szektorokra, az idei évben kiemelkedően a tőkepiaci szektorban. **A jelenlegi rendelkezésünkre álló információk alapján a 2023-ban kiszabott bírságok nagysága sokkal nagyobb, mint a 2022-es évbe kiszabottaké.**

1. Ábra 2020 és 2023 között mért hatósági bírságok megoszlása MNB határozatok alapján¹

Témakör specifikus észrevételek

Az összes pénzügyi szektort figyelembe véve, az MNB több hiányosságot fedezett fel az átfogó, téma-, cél- és utóvizsgálatok során, valamint a folyamatos felügyelet keretein belül, amelyek közül a leggyakoribbak a következők:

- Pénzmosás és terrorizmus finanszírozás megelőzése és megakadályozása:** Az MNB többek között kötelezte a szervezeteket a jogszabályi előírásoknak való maradéktalan megfelelés érdekében az elektronikus ügyfél-átvívítási folyamatok rögzítésének megfelelő minőségére és a hatékony követelmény-ellenőrzési eljárások és gyakorlatok beépítésére, a bejelentési gyakorlat megfelelő kialakítására, a felügyeleti jelentésbe történő kontrollpontok beépítésére, valamint a korábbi adatszolgáltatások felülvizsgálatára. A Felügyelet továbbá hiányosságokat tárt fel a munkatársak képzési programon való részvétele, a pénzmosás-nyilvános, szokatlan körülmények megfelelő értékelése, a szűrési logikák élesítése, a kiszűrt ügyfelek határidőn belül történő elemzése, a szűrési scénáriók mentén történő pótlólagos szűrések lefuttatása, valamint a pénzeszköz forrásigazolás beszerzési gyakorlatának felülvizsgálata kapcsán.

Jól látható, hogy az elmúlt évek során a digitalizáció erősödésével megnövekedett csalási és pénzmosási kockázatok megfelelő kezelése a felügyeleti vizsgálatok során is nagy hangsúlyt kap és ebben, azt gondoljuk, enyhébb megközelítés nem, inkább további szigorítás várható. Nyitott ugyanakkor a jövőben felállítandó Európai Pénzmosásellenes Hatóság felállítását követő tagállami szerepkör és vizsgálati stratégia.
- Piaci manipuláció:** Több, 2023-ban kiszabott bírság a piaci manipuláció tilalmára vonatkozó jogszabályi rendelkezések (ismételt) megsértése kapcsán került kiszabásra. A határozati indoklások között egyebek mellett a rosszhiszeműen

párosított megbízások (improper matched orders), a megbízásokra adott félrevezető jelzések, az önkötések, azaz semleges ügyletek (wash trades) szerepeltek.

A Felügyelet továbbra is szigorúan kezeli a piaci kereskedés tisztaságának megőrzését. E szabályok betartása azért is fontos, mert egyrészt a piacok összekapcsoltsága miatt tovagyűrűző hatásokkal járhat akár országhatárokon túl is. A felügyeleti szankció magánszemélyeket is közvetlenül sújthat, valamint az elkövetési magatartás egyben büntetőjogi kategória is.

- PSD2-vel összefüggő hibás gyakorlatok:** A Felügyelet a vizsgálatok során több pénzügyi szereplőnél állapította meg, hogy a nyílt bankoláshoz kapcsolódó ügyfél-hitelesítés és a közös, nyílt, biztonságos kommunikációs standardokra vonatkozó bizottsági rendeletnek való megfelelés kapcsán hiányosságok észlelhetők. Többek között a hitelintézetek megsértették a számlainformációs szolgáltatók, valamint a fizetés-kezdeményezési szolgáltatók akadályozásának tilalmára vonatkozó előírást, továbbá a Hitelintézet nem rendelkezett megfelelő tervvel arra az esetre, ha a nyílt bankolást biztosító interfész (API) nem a jogszabályban előírtaknak megfelelően működik. Ugyan az elfogadás időzítése még bizonytalan, de többek között ezeket a problémákat tervezi a jogalkotó orvosolni a PSD3 és PSR szabályozással. [Korábban a témában írtunk a PSD3 & PSR: új lehetőségek a fogyasztók és a szolgáltatók számára.](#)
- Vállalatirányítás, hiányos szabályzatok és politikák:** Az MNB több esetben kötelezte az intézményeket belső szabályzataik felülvizsgálatára, valamint módosítására, hogy azok teljeskörűek legyenek, továbbá a jogszabályi előírásoknak eleget tegyenek. Ezen felül, a Felügyelet sok esetben előírta, hogy a vállalatok gondoskodjanak szabályzataik rendszeres és dokumentált felülvizsgálatáról.

¹ MNB Határozatok 2020-2023 között. URL: [Magyar Nemzeti Bank \(mnb.hu\)](https://www.mnb.hu)

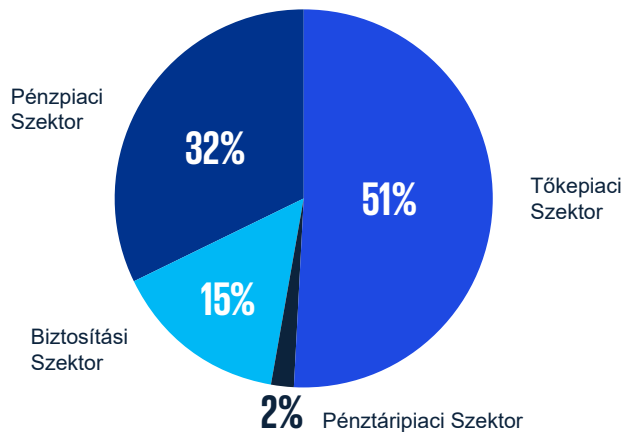
Érzékelhető a törekvés a Felügyelet részéről arra vonatkozóan, hogy nemcsak a jogszabálynak megfelelő gyakorlatot, hanem annak transzparens, koherens szabályozását is megköveteli a pénzügyi szféra résztvevőitől. Ahogy a jogszabályi elvárások egyre komplexebbek, a folyamatok, a folyamatok lépésekhez kapcsolódó kockázatok, kockázati és megfelelési kontrollok (köztük a szabályozási feladatok), erőforrások, rendszerszintű nyilvántartása (lehetőleg egy GRC - Governance, Risk, Control eszközbe integrált módon) és az ilyen nyilvántartások rendszeres felülvizsgálata megkerülhetetlenné válik.

- Felügyelet tájékoztatása, adatszolgáltatás: Az MNB felhívta az érintettek fegyelmét a nem megfelelő minőségű, hiányos és késedelmes felügyeleti adatszolgáltatásra, különös tekintettel a rendkívüli tájékoztatási kötelezettség megsértésére.
Meglátásunk szerint az adatszolgáltatásból kinyert információk, valamint az időszakos vizsgálatok mellett a folyamatos felügyelésre is egyre nagyobb hangsúlyt helyez a Felügyelet.
- Engedély nélkül végzett tevékenységek: A Felügyelet ezt továbbra is kiemelten szigorúan kezeli. Vizsgálatai során mind természetes személyek, mind pedig jogi személyek esetében feltárt engedély nélkül végzett pénzügyi szolgáltatás közvetítői tevékenységet, pénzkölcsönöket, melyek kapcsán tevékenységtől történő eltiltást, valamint piacfelügyeleti bírságot állapított meg, néhány esetben kiemelkedően magas összegben.
Tapasztalatunk szerint az, hogy valamely tevékenység engedélyköteles-e, mindenkor alapos jogi és üzleti elemzés tárgyát kell képezze, különösen a határterületeken mozgó, vagy merőben új (pl. digitális) szolgáltatások tekintetében, ha a vállalkozások nem szeretnék súlyos bírsággal szembesülni mint a lent említett esetekben.

Bírságok megoszlása, trendek

A 2023-as bírságokat összegző Jelentés még nem került publikálásra, ugyanakkor előzetesen az látszik - a rendelkezésre álló nyilvánosan elérhető MNB határozatokból -, hogy a bírságok legjelentősebb része ebben az évben a tőkepiaci szereplőket érintette, köszönhetően kettő, kiemelt értékkel bíró büntetésnek, amelyeket az MNB engedély nélküli tevékenység végzése miatt szabott ki. Jelen hírlevelünkben a Felügyelet honlapján 2023.12.11 előtt megjelent határozatok kerültek feldolgozásra, amelyek értelmében a tőkepiaci szektorra összesen 951 357 658 Ft büntetés került kiszabásra, ezt követi a pénzügyi szektor összesen 607 675 920 Ft összeggel, majd a biztosítási szektor egy jelentősen kisebb, összesen 274 500 000 Ft-os végezetül a pénztári szektor 39 199 480 Ft összeggel.

2 2023-as MNB Határozatok URL: [Határozatok és végzések keresése \(mnb.hu\)](https://mnb.hu/hu/hatarozatok-es-vegzesek-kerese)

2. Ábra 2023-as MNB büntetések megoszlása szekcióként²

Szektor specifikus észrevételek

Hitelintézetek, pénzügyi vállalkozások

Számos hitelintézetet és pénzügyi vállalkozást szólított fel az MNB a felügyeleti vizsgálatokat követően a hiányosságok pótlására és a folyamataik átalakítására.

A **pénzmosás és terrorizmus finanszírozás megelőzése** kapcsán kiszabott Felügyeleti bírságok számossága és mértéke, hasonlóan a korábbi években tapasztaltakhoz, igen jelentősnek tekinthetőek. A területtel kapcsolatban a felügyelet számos alkalommal számolt be bejelentési kötelezettségek mulasztásáról, nem megfelelő gyakorlatokról, a munkavállalók nem megfelelő belső oktatásáról, továbbá a nem megfelelő belső szabályzatokról.

Az MNB több hitelintézetnél azonosított szabálysértéseket a **hitelkockázatok kezelésének területén**, és felszólította az intézményeket a belső szabályzatok módosítására, a CRR módosítások átvezetésére a nagykockázatvállalások számítása kapcsán, továbbá a folyamatba épített kontrollok erősítésére, valamint kontrollpontok kialakítására. A hitelintézeteknek a megállapítások mentén módosítaniuk szükséges a belső eljárásaikon, a minősítési módszertanokon.

A **felügyeleti adatszolgáltatás** tekintetében az MNB felszólította a hitelintézeteket, hogy mindenkor helyesen, a határozatban megjelölt kitöltési útmutató elemei szerint tegyenek eleget a felügyeleti adatszolgáltatásnak. Számos alkalommal történtek mulasztások, a felügyeleti felszólítások ellenére is. Az adatszolgáltatási szabályzat a hatályos jogszabályokra hivatkozzon, és a vonatkozó adatszolgáltatási rendeletnek megfelelően teljesítsék a jelentésszolgálati kötelezettségeket.

Biztosítók

A Felügyelet számos biztosító esetében tárt fel hiányosságokat a szolgáltatásra jogosult tájékoztatási kötelezettség megsértése, valamint egyes termékek esetén a tájékoztató tartalmi megfelelősége kapcsán, melyek között leggyakrabban a nem-életbiztosítási termékek esetén készítenő kárrendezési tájékoztató tartalmi követelményeit kifogásolta. Ezen felül az egyes termékekkel összefüggő szabályozások, továbbá a **nyilvántartási-, adatszolgáltató- és ellenőrző rendszerek, valamint a kiszervezéssel kapcsolatos eljárások megfelelőségének hiánya miatt szabott ki több, jelentős összegű bírságot a hatóság.**

A Felügyelet kiemelkedően magas büntetést (150 millió Ft összeget) szabott ki egy biztosítóra, mivel egyszerre számos hiányosságot azonosítottak a vizsgálatok során: casco termékek általános szerződési feltételeiben, biztosítási szerződések feltételeiben, valamint az ügyfél tájékoztatásban véltek felfedezni hiányosságokat. További hiányosságokat véltek felfedezni a meglévő nyilvántartásokban, ügyfél adatbázisokban, továbbá a különféle tevékenységekkel összefüggő belső szabályzatokkal kapcsolatban.

Pénztárak

A pénztárak esetében nem megfelelő ingatlankezelésből, portfólióváltásból, kifizetési határidők megsértéséből és tagi kölcsönök nem időben való visszafizetéséből keletkezett jogszabálysértéseket szankcionált a Felügyelet.

Ezen kívül további hibákat fedezett fel az örökösök kifizetésével kapcsolatos szabályoknál, a nem megfelelő kereskedelmi kommunikációnál, valamint a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen gyakorlatok miatt.

Alapkezelők

Alapkezelők tekintetében a Felügyelet általánosságban bennfentes kereskedelem, piaci manipuláció, nem megfelelő ügyfélátvilágítási gyakorlatok, valamint jogszabályok egyéb megsértése kapcsán szabott ki büntetéseket.

Kiemelt büntetések

A Felügyelet 2023-ban két esetben rendkívüli helyzetre való tekintettel kiemelkedően magas bírságot szabott ki, továbbá feljelentést is tett a vizsgálatot követően. Az egyik magas büntetést egy vagyongazdálkodónál szabta ki a Felügyelet, pontosan 300 millió Forintos összegben **engedély nélküli csoportos finanszírozás** okán.

Másik kiemelt büntetést egy amerikai székhellyel rendelkező cég kapta, amely Magyarországon **engedély nélküli befektetési alapkezelési tevékenységet** végzett; így emiatt a Felügyelet 320 millió forintos bírság megfizetésére kötelezte a céget.

A bírságok fentiekben ismertetett tendenciáit nagyban meghatározzák azon általános trendek, amelyek a pénzügyi intézmények működésére általában is hatnak: a mind erőteljesebb digitalizáció, amely a pénzügyi és csalási gyakorlatokat is formálja, egyre szofisztikáltabbá teszi; a fintech cégek és határon átnyúlóan tevékenységet végző külföldi (nem Európai Unió országbeli) vállalatok által a felügyelt tevékenységek kereteinek feszegetése; valamint a jogszabályok egyre komplexebb elvárásainak való dokumentált, transzparens megfelelés elvárása. Úgy gondoljuk, mindezek a jövőben nem gyengülő, hanem csak erősödő folyamatok lesznek.

A hírlevél készítésében részt vettek: Orosz Gábor Tamás, Glózer-Say Viktória.

Kontakt:

Rakó Ágnes
Partner
M: +36 70 370 1792
E: agnes.rako@kpmg.hu
[KPMG.hu](https://www.kpmg.hu)

Szalai Péter
Associate Partner
M: +36 70 370 1739
E: peter.szalai@kpmg.hu

Wieder Gergő
Igazgató
M: +36 70 333 1471
E: gergo.wieder@kpmg.hu

Glózer-Say Viktória
Menedzser
M: +36 70 978 7031
E: viktorina.glozer-say@kpmg.hu

A jelen dokumentumban ismertetett szolgáltatások közül néhány vagy mindegyik lehet, hogy nem engedélyezett a KPMG könyvvizsgálattal érintett ügyfelei, valamint azok leányvállalatai vagy kapcsolt társaságai esetében.

A jelen dokumentumban lévő információk általános jellegűek, és nem vonatkoznak egyetlen konkrét személy vagy társaság körülményeire sem. Bár törekszünk arra, hogy pontos és időszzerű információkat adjunk, nem lehet garancia arra, hogy ezek az információk pontosak abban az időpontban, amikor megkapják azokat vagy arra, hogy pontosak maradnak a jövőben. Az ilyen információk alapján senkinek sem szabad intézkedéseket hozni megfelelő szakmai tanácsadás nélkül az adott helyzet alapos felmérését követően.

© 2023 KPMG Tanácsadó Kft., a magyar jog alapján bejegyzett korlátolt felelősségű társaság, és egyben a KPMG International Limited („KPMG International”) angol „private company limited by guarantee” társasághoz kapcsolódó független tagtársaságokból álló KPMG globális szervezet tagtársasága. Minden jog fenntartva.

A KPMG név és logó a KPMG globális szervezet független tagtársaságai által licenc alapján használt védjegyek.